

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(872)

80. posiedzenie
Komisji Rodziny i Polityki Społecznej
w dniu 6 maja 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (druk senacki nr 550, druki sejmowe nr 1462 i 1793).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (druk senacki nr 544, druki sejmowe nr 1347 i 1840).
3. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (druk senacki nr 545, druki sejmowe nr 1743 i 1846).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 13)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do realizacji pierwszego punktu naszych obrad: rozpatrzenie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, druk senacki nr 550.

Witam państwa serdecznie, zwłaszcza przedstawiciele resortu z panem ministrem Markiem Buciolem na czele.

Na początek poproszę pana ministra lub wyznaczoną przez niego osobę o przedstawienie głównych treści zawartych w tej ustawie.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych została przyjęta przez Sejm w wyniku przedłożenia poselskiego. Posłowie – zarówno Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej, jak również Polskiego Stronnica Ludowego, jak rozumiem, we współpracy z posłami Lewicy, ponieważ posłem wyznaczonym do przedstawienia projektu poselskiego był pan Wojciech Olejniczak – przedłożyli projekt ustawy w momencie dość istotnym, ważnym. Był to bowiem moment, który, jak pamiętamy, dotyczył uchwalania ustawy o emeryturach pomostowych, a więc moment, w którym strona rządowa, parlament byli zdecydowani przyjąć rozwiązania wygaszające wcześniejsze emerytury, uznając jednocześnie, że są pewne wykazy prac w warunkach szczególnych, o szczególnym charakterze. Było również przedłożenie rządowe, przedłożenie dotyczące emerytur pomostowych. W ramach emerytur pomostowych prace nauczycieli nie zostały uwzględnione w takim szerokim zakresie. Przygotowanie pewnych rozwiązań dla nauczycieli było swego rodzaju kompromisem klubów poselskich, które miały na celu wprowadzenie do polskiego porządku prawnego systemu emerytur pomostowych niezależnie od tego, że ten system został zakwestionowany przez pana prezydenta. I rzeczywiście, od 1 stycznia 2009 r. są już pierwsi emeryci, którzy pobierają emeryturę pomostową. Te przewidywania, czarne scenariusze mówiące o tym, że będzie to świadczenie wyjątkowo niskie, na szczęście, jak na razie, jeszcze się nie sprawdzają, ponieważ najniższa emerytura pomostowa wynosi 1546 zł, a najwyższa ponad 3 tysiące 200 zł. Nie są to więc złe świadczenia. Oczywiście poziom tych świadczeń wynika pewnie i z tego faktu, że osoby, w przypadku których to świadczenie okazałoby się wyjątkowo niskie, uznałyby pewnie za właściwe dalsze kontynu-

---

owanie pracy. Ale, jak widać, pewne założenia przyświecające wdrożeniu nowego systemu emerytalnego, likwidacji przywilejów emerytalnych były rozwiązaniami słusznymi, już teraz skutkującymi, również jeśli chodzi o liczbę wypłacanych świadczeń emerytur pomostowych, ograniczeniem dynamiki przyznawania wcześniejszych świadczeń emerytalnych. To jest ważna kwestia, którą chciałbym na początku podkreślić.

No i pozostała kwestia dotycząca kompromisu, którym było przyjęcie rozwiązań dla nauczycieli. Kluby poselskie przedłożyły takie rozwiązania. Chodzi o nauczycieli pracujących przy tablicy, tak to skrótowo określamy, od dwudziestu lat w zawodzie, co najmniej na pół etatu. To jest ta grupa osób. Jeżeli przejdziemy do art. 4, na który chciałbym zwrócić uwagę, to przede wszystkim widzimy dynamikę wygaszania nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. Pierwszy okres, zgodnie z tym projektem, został zaplanowany dla równego wieku przejścia na świadczenie, wynoszącego pięćdziesiąt pięć lat. Później, jeśli chodzi o mężczyzn, następuje podwyższenie wieku. I gdy nastąpi zrównanie, to znaczy pięcioletnie przesunięcie, mamy bowiem różny wiek emerytalny, wtedy również stopniowo będzie następowało wygaszanie świadczeń po stronie i kobiet, i mężczyzn. W stosunku do pierwotnego przedłożenia klubów parlamentarnych ta tabela została zmieniona. Pierwotne przedłożenie zakładało, że każdego roku przesuwamy wiek emerytalny o trzy miesiące. Rzeczywiście, przyniosło to skutek w postaci krótszej tabeli, kończącej się bodajże na 2028 r. Wyliczając wysokość świadczenia, nie uwzględniamy faktu przynależności do otwartego funduszu emerytalnego. Co to oznacza? To oznacza, że kapitał, który będziemy przyjmować do wyliczenia wysokości świadczenia, podbijamy wskaźnikiem korygującym, który dotyczy takiego elementu... Tak jakby nigdy część składki nie została przekazana do otwartego funduszu emerytalnego. Co do tego okresu, wynoszącego według tego schematu, w zależności od roku przejścia nauczyciela na emeryturę, maksymalnie dziesięć lat w przypadku mężczyzn i pięć lat w przypadku kobiet, a później zmniejszającego się, przyjmujemy, że świadczenie to będzie w pełni wypłacane zaopatrzeniowo przy zastosowaniu wzoru, który przysługuje emerytowi w wieku sześćdziesięciu lat. Świadczenie to jest finansowane z budżetu państwa. Istotną kwestią jest to, że zdecydowano się, iż mają tu zastosowanie przepisy dotyczące zawieszania i zmniejszania świadczenia, wynikające z ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z jednym dodatkowym zastrzeżeniem. Ponieważ to jest pewien kompromis i ponieważ dąży się do tego, żeby ludzie byli aktywni, pracowali jak najdłużej przyjęto, że owszem, na świadczenie kompensacyjne może przejść osoba spełniająca te kryteria, ale w przypadku gdyby podjęła pracę w szkole, to wtedy bez względu na wysokość uzyskiwanego przychodu świadczenie kompensacyjne będzie zawieszane. To nie oznacza oczywiście, że gdy zakończy tę pracę, nie będzie mogła otrzymać innego świadczenia kompensacyjnego. Jak najbardziej będzie mogła wrócić do świadczenia kompensacyjnego. Pragnę dodać, że w przedłożeniu pierwotnym wskazano przy wzorze obliczania wysokości świadczenia kompensacyjnego, iż powinno to być 80% tej kwoty. Parlament przyjął jednak 100% wynikającej z tego ilorazu wysokości.

I to są te najważniejsze elementy. Pozostałe zmiany wynikają z przyjęcia nazwy „nauczycielskie świadczenie kompensacyjne”, a nie na przykład określenia, które miałyby w swojej nazwie wyraz „emerytura”. Trzeba było wprowadzić to świadczenie kompensacyjne do polskiego porządku prawnego, stąd też szereg zmian w kilku ustawach. One mają ten cel, żeby to świadczenie po prostu dobrze funkcjonowało w systemie. I właściwie to są chyba najważniejsze elementy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Chcę jeszcze powitać przedstawiciela Ministerstwa Finansów, panią naczelnik Grażynę Kałużną, i przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej, panią Beatę Pawłowską, panią Dorotę Igielską i panią Katarzynę Szłyk. Witam także przedstawicieli związków zawodowych – pana Jarosława Czarnowskiego, wiceprezesa Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Czy ktoś z przedstawicieli innych resortów chciałby jeszcze uzupełnić informacje pana ministra lub coś dodać?

Skoro nie, to poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne podzieliło swoją opinię na dwie części – ogólną i szczegółową. W części ogólnej Biuro Legislacyjne zwraca uwagę na problemy systemowe z wdrożeniem do systemu prawnego nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. Charakter nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych i ich istota, którą możemy wyinterpretować z przepisów rozpatrywanej ustawy, prowadzą do wniosku, że są to swego rodzaju emerytury pomostowe; one nie zostały wprowadzone nazwane *expressis verbis* emeryturami pomostowymi dla nauczycieli, niemniej jednak są to jakby emerytury pomostowe. W związku z tym świadczenia takie powinny być spójne z systemem ubezpieczeń społecznych. Rozpatrywana ustawa, niestety, rodzi wątpliwości co do tego, czy zostanie spełniona jedna z głównych dyrektyw rzetelnej legislacji, a mianowicie, czy zostanie zrealizowana zasada spójności systemu prawnego. Jeśli chodzi o te świadczenia nauczycielskie, to można mieć wątpliwości. Takie wątpliwości wyraziło w swoich opiniach również Biuro Analiz Sejmowych, wskazując, że nauczycielskie świadczenia kompensacyjne są niespójne z systemem ubezpieczenia społecznego, że prowadzą do wyłomu w jednolitym systemie ubezpieczeń społecznych. Biuro Legislacyjne potwierdza uwagi Biura Analiz Sejmowych. Mamy wątpliwości, abstrahując już od celowości i racjonalności wprowadzania nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, czy analizowany akt prawny nie wprowadzi tak daleko idących odstępstw od istniejącego systemu ubezpieczeń społecznych, że przyjęte rozwiązania otworzą na przyszłość cały system ubezpieczeń społecznych na inne świadczenia quasi-emerytalne. A do tej pory system był zamknięty. Ten jeden akt jest swego rodzaju precedensem. Możemy doprowadzić do sytuacji, że szereg świadczeń quasi-emerytalnych będzie regulowany w różnych ustawach niemieszczących się w systemie ubezpieczeń społecznych. To jest uwaga ogólna.

Teraz pozwolę sobie przejść do uwag szczegółowych. Uwagi szczegółowe Biura Legislacyjnego nie mają na celu zmiany merytorycznej treści przepisów stawy. Pierwsza uwaga dotyczy tytułu aktu normatywnego. Zdaniem Biura Legislacyjnego dobrą praktyką legislacyjną jest, aby w tytułach aktów normatywnych, które zawierają przepisy zmieniające, wskazywać w odnośniku, jakie akty normatywne nowelizuje dana ustawa. Tutaj nie posłużono się taką techniką. Zasada ta nie wynika wprost z zasad techniki pra-

wodawczej, niemniej jednak, tak jak podkreśliłem, jest dobrą praktyką, aby tytuł aktu normatywnego, pełniący funkcję informacyjną, w odnośniku informował adresata normy prawnej o tym, jakie akty normatywne nowelizuje dana ustawa merytoryczna.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Panie Mecenasie, ponieważ tych uwag legislacyjnych jest dziesięć, proponowałbym, abyśmy przyjęli taką formułę, że po każdej z uwag będę pytał przedstawicieli resortów o opinię. Dobrze? Dlatego że później trzeba by było każdemu z senatorów na nowo przypominać istotę sprawy, naświetlać ją. Myślę, że tak będzie sprawniej procedować. Jeżeli nie będzie sprzeciwu panów senatorów, to tak będziemy pracować. Zgoda? Dobrze.

A więc bardzo proszę o opinię ministerstwa do pierwszej propozycji poprawki. Wiem, że ministerstwo miało okazję zapoznać się z nią wcześniej.

Proszę uprzejmie.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Tak, ministerstwo pracy jak najbardziej miało okazję zapoznać się z tymi uwagami, zarówno natury ogólnej, jak i natury szczegółowej. Wobec poprawki pierwszej nasze stanowisko jest pozytywne.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dodamy w tytule odnośnik, przypis, który będzie brzmiał: niniejszą ustawą zmienia się ustawę – Karta Nauczyciela itd., itd. Wymienimy tytuły wszystkich ustaw z datami, które zmienia ustawa merytoryczna. Jest to informacja dla adresata normy prawnej, że dana ustawa merytoryczna ingeruje w system prawny również w zakresie innych ustaw. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rozumiem, że ministerstwo jest za.

Proszę, druga poprawka.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Druga poprawka dotyczy art. 9 ust. 2. W tym przepisie odsyła się do ustawy – Karta Nauczyciela. Biuro Legislacyjne proponuje, aby odesłanie sformułować zgodnie z §158 ust. 1 zasad techniki prawodawczej, a więc, aby wskazać, że przepis ten odsyła do ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Dziękuję. To jest poprawka tylko legislacyjna.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę o opinię resortu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Pozytywna.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Poproszę o trzecią poprawkę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Kolejne uwagi Biura Legislacyjnego dotyczą art. 10 ust. 1, 2 i 3. W art. 10 ust. 3 mówi się o wniosku o świadczenia określone ustawą, mając na względzie, że jest to wniosek indywidualnej osoby o konkretne świadczenie. Należałoby tutaj posłużyć się nazwą „wniosek o świadczenie określone ustawą”.

Uwaga do ust. 2. Mówi się tutaj: „prowadzenie postępowania o świadczeniach”, przy tym art. 14 ustawy posługuje się sformułowaniem „postępowanie w sprawie świadczenia”. W związku z tym proponuję, aby zachować konsekwencję terminologiczną i w ust. 2 mówić o prowadzeniu postępowania w sprawie świadczenia, jednego świadczenia, ponieważ postępowanie jest indywidualne. Dodatkowo proponuję, aby po wyrazach: „postępowanie w sprawie świadczenia” postawić przecinek, tak aby było wiadomo do jakiego wyrazu odnosi się wyraz „nieukończonego” – czy do świadczenia, czy do postępowania. To będzie propozycja poprawki dotycząca ust. 2.

Jeżeli chodzi o ust. 3, Biuro Legislacyjne konsekwentnie proponuje, aby sformułować ten przepis w liczbie pojedynczej, a nie w liczbie mnogiej, tak aby było wiadomo, że jest to przepis skierowany do konkretnej osoby, konkretnego świadczenia, konkretnego postępowania w sprawie o świadczenie. W związku z tym, że w ust. 3 jest wiele zmian, Biuro Legislacyjne zaproponowało, aby nadać nowe brzmienie ust. 3: „roszczenie o wypłaty świadczenia, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie dwunastu miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenie przysługiwało, chyba, że przed upływem tego okresu zostanie zgłoszony wniosek o dalsze prowadzenie postępowania”. Merytorycznie to się nie zmienia. Mamy tutaj liczbę pojedynczą, a nie mnogą, dzięki czemu możemy wyeliminować ewentualne wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Proszę o opinię resortu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Opinia resortu jest pozytywna. Z tym że skoro już podchodzimy do rzeczy tak aptekarsko, z jednym małym zastrzeżeniem. W ust. 2 już przy samym końcu jest sformułowanie „która o te świadczenia wystąpiła”. W związku z tym brzmienie powinno być następujące „która o to świadczenie wystąpiła”.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Oczywiście...)

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Przepraszam, w swojej propozycji również dokonałem tej zmiany – tylko o niej nie powiedziałem – ponieważ poprawka do ust. 2 brzmi: wyrazy „o świadczenie” zastępuje się wyrazami „w sprawie świadczenia” oraz wyraz „świadczenia” zastępuje się wyrazem „świadczenie”.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rzeczywiście, poprawki są drobiazgowo, ale za to będzie to porządnie sformułowane.

Proszę o omówienie poprawki czwartej.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo.

Poprawka czwarta dotyczy art. 15 ust. 1. W art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawodawca posługuje się określeniem „pracownik”. Jednak w całej ustawie o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie ma mowy o pracownikach, tylko o nauczycielach. W związku z tym Biuro Legislacyjne proponuje, aby w pkt 1 była mowa o miejscu zamieszkania nauczyciela, w pkt 2 analogicznie. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę resort o opinię.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Pozytywna.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do omówienia propozycji poprawki piątej.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo.

Poprawka piąta zmierza do wyeliminowania z art. 16 ust. 3 wyrazów, wydaje się zbędnych z logicznego punktu widzenia. Przepis ten bowiem stanowi, że w razie śmierci uprawnionego w trakcie miesiąca wstrzymanie wypłaty świadczenia następuje od dnia przypadającego po miesiącu. Trudno sobie wyobrazić, żeby śmierć nie nastąpiła w trakcie miesiąca. W związku z tym Biuro Legislacyjne proponuje, aby wykreślić te wyrazy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Panie Ministrze?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Tak, zgadzamy się.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rzeczywiście, nasza wyobraźnia tutaj zawodzi.
Proszę o propozycję szóstą.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Propozycja szósta dotyczy art. 18 ust. 1 i 2. W ust. 1 mówi się o postępowaniu w sprawach świadczenia. Jednocześnie, tak jak wcześniej już mówiłem, art. 14 posługuje się sformułowaniem „postępowanie w sprawie świadczenia”. W związku z tym proponuje się, aby wyrazy „w sprawach” zamienić na sformułowanie „w sprawie”. Analogiczna uwaga dotyczy ust. 2, w którym mówi się o postępowaniu w sprawach zwrotu. Zamiast sformułowania: „w sprawach zwrotu” – sformułowanie w brzmieniu: „w sprawie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia”. To jest poprawka szósta.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Bardzo proszę resort o opinię.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Na ten temat mieliśmy różne zdania. Poproszę panią Teresę Guzelf o przedstawienie stanowiska.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Bardzo proszę.

**Radca Ministra w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Teresa Guzelf:**

Zdaje mi się, że należałoby to zostawić w takim brzmieniu, jakie jest, dlatego że tu nie chodzi o procedurę w sprawie uzyskania konkretnego świadczenia. Tu jest całe mnóstwo różnych spraw związanych z uzyskaniem tego świadczenia, to są terminy, rodzaje dowodów, ponowne ustalenie wysokości świadczenia. Tak że generalnie rzecz biorąc, tutaj chodzi raczej o postępowanie w różnych sprawach dotyczących tego

świadczenia. Szczególnie, że dział IX w ustawie o emeryturach i rentach – bo artykuły tutaj przywołane dotyczą działu IX ustawy o emeryturach i rentach – nosi tytuł „Postępowanie w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń”.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę, Panie Mecenasiu.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję.

Rozumiem ideę tego przepisu, tylko zastanawiam się, skoro mamy mówić o różnych postępowaniach, czy w takim wypadku nie powinniśmy mówić, że w ramach jednego postępowania będziemy mieli różne sprawy. Czy o to chodzi?

**Radca Ministra w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Teresa Guzef:**

Tak. Nie mówimy o różnych postępowaniach, mówimy o różnych sprawach dotyczących tego świadczenia.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: W ramach jednego postępowania, tak?)

W ramach jednego postępowania. Mówimy o dowodach, mówimy o terminach, mówimy o ponownym ustaleniu prawa do świadczeń w razie zmian okoliczności. Tak że tam może chodzić o szereg różnych spraw.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Ale czy to nie wynika wprost z przytoczonych przepisów art. 114, 116–128, że chodzi tutaj właśnie o różne sprawy, a więc o całość postępowania, od momentu wszczęcia postępowania przez wszystkie procedury, a nazwa własna: „postępowanie” jest to postępowanie w sprawie oświadczenia?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Prawdę powiedziawszy, mamy tutaj mieszane odczucia. Pan dyrektor Januszek podkreśla, że w ustawie o emeryturach pomostowych rzeczywiście mamy analogiczne, dokładnie takie samo sformułowanie. Jeżeli nie sprawiałoby to jakiegoś większego problemu, to pozostalibyśmy może przy tym sformułowaniu, jakie zostało tutaj...

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Myślę, że pod względem merytorycznym na pewno nie stworzy to problemu.

*(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior:
To nie stworzy u nas jakiegoś problemu.)*
Prawda, Panie Mecenasiu?

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Panie Senatorze, nazwa własna postępowania jest taka... W ramach tego postępowania mamy do czynienia z różnymi elementami postępowania. To jest taka kwestia, że faktycznie, jeżeli ustawodawca już raz użył takiej formuły, niekoniecznie poprawnej, to być może, z uwagi na konsekwencję, w ramach systemu i wyeliminowania ewentualnych wątpliwości można by przy tym pozostać. Co, zdaniem Biura Legislacyjnego, nie oznacza, że ta formuła jest poprawna. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.
Chciałbym poinformować państwa, że reprezentacja Ministerstwa Edukacji Narodowej została wzmocniona obecnością pani minister Krystyny Szumilas. Witamy serdecznie.
Mówimy teraz o propozycji poprawki siódmej.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo.
Poprawka siódma dotyczy art. 18 ust. 3. W przepisie tym w zakresie określonych świadczeń, z którymi w zbiegu pozostaje prawo do świadczenia kompensacyjnego, odsyła się do art. 16 ust. 1. Z tym że w art. 16 ust. 1 nie ma mowy o żadnych świadczeniach, z którymi w zbiegu może pozostać świadczenie kompensacyjne. O takich prawach stanowi art. 17 ust. 1, w związku z tym należałoby tutaj zmienić odesłanie i odesłać do art. 17 ust. 1.

Ponadto ustawodawca mówi o świadczeniach przewidzianych w art. 16 ust. 1. Wyraz „świadczenia” został przez ustawodawcę zastrzeżony dla nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego w art. 1. W art. 1 określono, co należy rozumieć przez wyraz „świadczenie”. W związku z tym Biuro Legislacyjne proponuje, aby w przepisie tym stanowić o prawach przewidzianych w art. 17 ust. 1, jako że w art. 17 ust. 1 mówi się o prawie do świadczenia, do uposażenia, zasiłku przedemerytalnego itd. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.
Jakie jest zdanie resortu w kwestii tych przywołań i tego sformułowania?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Pozytywne.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę bardzo, omawiamy propozycję poprawki ósmej.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Poprawka ósma. Ustawodawca dokonując nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela, rozszerzając przepisy ustawy – Karta Nauczyciela o odesłanie nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, nie nazywa tych świadczeń pełną nazwą, posługuje się wersją skróconą, mianowicie w przepisach znowelizowanych będzie mowa o świadczeniach kompensacyjnych. Mając na względzie to, że ustawą podstawową dla danej dziedziny, w tym wypadku świadczeń kompensacyjnych, jest ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, która posługuje się nazwą pełną, w ustawie – Karta Nauczyciela we wszystkich przepisach merytorycznych musimy posłużyć się pełną nazwą świadczenia. Chyba że wprowadzimy w ustawie – Karta Nauczyciela odpowiedni skrót, w pierwszym przypadku powołując pełną nazwę nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego i dodając po przecinku wyrażenie „zwanego dalej świadczeniami kompensacyjnymi”. Wydaje się, że nie ma powodu wprowadzania takiego skrótu. Należy dokonać poprawki uzupełniającej przepisy, w których mowa jest o świadczeniach kompensacyjnych, o wyraz „nauczycielskie”. Wtedy będziemy w zgodzie terminologicznej z ustawą podstawową, ustawą merytoryczną.

Ponadto Biuro Legislacyjne zwraca uwagę, że w art. 53 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela w brzmieniu przyjętym przez Sejm mówi się, że dla nauczycieli będących emerytami, rencistami oraz nauczycieli pobierających świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur i rent. W przypadku nauczycieli pobierających świadczenie kompensacyjne powinniśmy również wskazać, że będzie to 5% pobieranych świadczeń kompensacyjnych, ponieważ ci nauczyciele nie pobierają emerytur i rent. W związku z tym Biuro Legislacyjne proponuje, aby do ust. 2 dodać brakujące wyrazy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę o opinię przedstawicieli resortu.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Generalnie – tak. Z tym że w ust. 2 widzielibyśmy może trochę inne sformułowanie. Tu bowiem chodzi o to, dla kogo dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. A więc i dla tych, i dla tych, i dla tych, a nie lub dla tych, gdyż wtedy można dla kogoś nie dokonać odpisu. W związku z tym byłoby sformułowanie „dla nauczycieli będących emerytami, rencistami oraz dla nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się” itd. I później, przy końcu

następujące wyrażenie: „pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych”.

(*Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Zamiast wyrazu „lub”.*)

I teraz jeszcze w lit. h, jak rozumiem, w pktcie 5 w ust. 1 i 2 wyraz „świadczenia”, zastępuje się wyrazami – i ja zmieniałbym szyk, skoro już podchodzimy do tego tak purystycznie – nie „świadczenia nauczycielskiego”, tylko „nauczycielskiego świadczenia”...

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Tak.*)

...bo później będzie wyrażenie „kompensacyjnego”. Oraz wyraz „świadczenie” zastępuje się wyrazami... I tu też nie „świadczenie nauczycielskie”, tylko „nauczycielskie świadczenie”. Czyli tutaj nic nie zmieniamy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę, Panie Mecenasiu.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Oczywiście, ta uwaga do lit. h jest jak najbardziej słuszna.

(*Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Jak najbardziej słuszna.*)

Pomyliłem po prostu szyk.

Posłużyłem się tutaj wyrazem „lub”, czyli alternatywą łączną, zakładając, że nie w każdej szkole czy nie w każdej jednostce będzie nauczyciel, który pobiera świadczenie kompensacyjne. W związku z tym „lub” oznacza to albo to, bądź to i to. W związku z tym tutaj jest alternatywa łączna. A zatem posłużyłem się wyrazem „lub”.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dobrze. Ministerstwo opowiada się za sformułowaniem „oraz” jako bardziej czytelnym, w tym sensie, żeby mimo wszystko nie sugerować – co do tego, czy używając wyrazu „lub” sugeruje się, czy nie sugeruje, są pewne wątpliwości – że można by było tę albo inną okoliczność brać pod uwagę lub ją wyłączać.

Proszę bardzo, propozycja poprawki dziewiątej.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo.

Propozycja poprawki dziewiątej zmierza do zachowania konsekwencji w zakresie sposobu odsyłania do przepisów innych ustaw w art. 6 pkt 10c ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników. W przepisie tego artykułu w pktcie 10 posłużono się techniką odesłania do przepisów określonych przedmiotowo – nie do tytułów ustaw, a do przedmiotu ustawy. W związku z tym odsyłając do przepisów dotyczących nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, powinniśmy zrobić to analogicznie. Nie jest to najlepszy sposób odsyłania, ponieważ w pktcie 10c powinniśmy odsyłać do kon-

kretnych ustaw jako podstawowej czy najbardziej poprawnej formy odsyłania. Skoro jednak ustawodawca posłużył się nie najlepszą do końca techniką, ale w miarę poprawną, to należy tę technikę konsekwentnie stosować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.
Proszę o opinię ministerstwa.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Popieramy.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

I, proszę bardzo, ostatnia z propozycji.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Ostatnia z propozycji. Chcę zwrócić uwagę na art. 26 pkt 2, a więc nowelizację ustawy o świadczeniach rodzinnych. W trakcie drugiego czytania w Sejmie ustawodawca dodał zmianę w art. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegającą na dodaniu ust. 8a–8c. Biuro Legislacyjne rozumie potrzebę wprowadzenia tej zmiany, ponieważ ust. 8a–8c wypadły z systemu prawnego na skutek zastosowania błędnej techniki legislacyjnej przy okazji nowelizowania ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawodawca nie zauważył wtedy, że pomiędzy ust. 8 a ust. 9 są jeszcze jakieś ustępy i, niestety, one z systemu wyleciały. Z tym że wątpliwości Biura Legislacyjnego są następujące. Po pierwsze, poprawka została zgłoszona na późnym etapie postępowania legislacyjnego, w drugim czytaniu. To jest pierwszy zarzut. Po drugie, poprawka w tym zakresie nie mieści się w zakresie przedmiotowym ustawy o świadczeniach kompensacyjnych. W związku z tym narusza się tym samym zasady techniki prawodawczej, które dopuszczają możliwość zamieszczenia w ustawie przepisów zmieniających jedynie w sytuacji, kiedy przepisy zmieniające mieszczą się w zakresie ustawy merytorycznej i służą do tego, aby ustawę merytoryczną dało się w sposób gładki wprowadzić do systemu prawnego i dało się później ją stosować. W związku z tym pozostawiam Wysockiej Komisji rozstrzygnięcie, czy ten defekt polegający na obejściu przepisów konstytucyjnych dotyczących zasady trzech czytań, dotyczących inicjatywy ustawodawczej, ten argument wynikający z przepisów konstytucji jest w tym momencie mniej ważny aniżeli potrzeba wprowadzenia do systemu prawnego przepisów art. 5 ust. 8a–8c. Poprawnie należałoby to zrobić w ten sposób, że powinna być przygotowana odrębna inicjatywa ustawodawcza w zakresie zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Jeżeli komisja podejmie decyzję, że mimo wszystko warto te przepisy dodać do systemu tą właśnie ustawą, którą dzisiaj Wysoka Komisja rozpatruje, to, zdaniem Biura Legislacyjnego, w ust. 8c należałoby dokonać poprawki redakcyjnej, a mianowicie po wyrazie „dochód” dodać wyraz „uzyskany”, ponieważ we wszystkich przepisach

ust. 8a–8c mówi się o dochodzie uzyskanym z gospodarstwa rolnego. Jedynie w tym przypadku mówi się o dochodzie z gospodarstwa rolnego. Jest to pewien brak konsekwencji terminologicznej w zakresie dodawanych przepisów. W dotychczasowym brzmieniu przepisu, który ekspirował z systemu w wyniku błędu, mowa była o dochodzie uzyskanym z gospodarstwa rolnego, jeżeli chodzi o ust. 8c. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

No i tu mam pewien problem, gdyż przedłożenie jest poselskie, a nie ma reprezentantów wnioskodawców. Mimo wszystko zapytam w ten sposób: czy resort uważa, że wprowadzenie zmian dotyczących art. 5 i tych ustępów, które były przed chwilą wymienione, jest niezbędne, czy też może być na przykład opóźnione i wprowadzone odrębną ścieżką, już prawidłową, uwzględniającą wszystkie czytania? No i oczywiście drugie pytanie, jeśli odpowiedź na pierwsze byłaby pozytywna: jak się państwo odnosicie do tej propozycji niewielkiej zmiany? Bardzo proszę.

Oczywiście, to jest pytanie również do resortu edukacji narodowej. Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Oczywiście, że jesteśmy za tym końcowym wnioskiem, to znaczy, żeby rzeczywiście wprowadzić to rozwiązanie, ono bowiem jest niezbędne. Pan mecenas powiedział, że to, iż wypadły ust. 8a, 8b, 8c, nastąpiło na skutek zastosowania błędnej techniki legislacyjnej. To się tak ładnie określa, ale rzeczywiście w ramach nowelizacji ustawy z 17 października 2008 r. kilka ustępów zginęło z ustawy, zginęło w sposób niezamierzony. Nie było to powodem jakichś przedłożeń, tylko nastąpiło to w wyniku prac legislacyjnych, kiedy ktoś z legislatorów zamiast przecinka wprowadził myślnik. W związku z tym niewątpliwie ust. 8a–8c teraz nie przeszły tych trzech czytań, ale kiedyś, wcześniej, zanim ktoś dokonał pomyłki, te trzy czytania pewnie się odbyły. W związku z tym wnosilibym jednak o przywrócenie właściwego brzmienia ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że resort edukacji nie jest innego zdania.

Ponieważ to jest przedłożenie poselskie, a nie ma wnioskodawców, nie ma więc obowiązku, aby resorty określały swoje stanowiska w tej sprawie. Ustawa ta była jednak przedmiotem pewnego politycznego konsensusu. Chciałbym wobec tego zapytać panią minister Szumilas, czy resort jest za przyjęciem tej ustawy w brzmieniu zaproponowanym przez posłów i przegłosowanej przez Sejm.

Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Krystyna Szumilas:**

Stanowisko resortu jest takie, jak stanowisko rządowe do poselskiego projektu ustawy o systemie oświaty. Te wszystkie zapisy, które są zgodne ze stanowiskiem rzą-

dowym, są oczywiście popierane... To znaczy, ustawa jest kierunkowo popierana przez resort edukacji, zgodnie ze stanowiskiem rządowym.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Ponieważ to był pewien konsensus, nie tylko polityczny, ale i społeczny, nim odдам głos senatorom, poprosiłbym o wypowiedź przedstawiciela związków zawodowych.

**Wiceprezes Związku Nauczycielstwa Polskiego
Jarosław Czarnowski:**

Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych jest długo oczekiwanym przez całe środowisko rozwiązaniem prawnym. W związku z tym przychyłność panów senatorów jest oczekiwana również przez środowisko i zostanie przyjęta z ogromnym zadowoleniem i wdzięcznością.

Chciałbym, będąc przy głosie, serdecznie podziękować ministerstwu pracy i ministerstwu edukacji za wysiłek i przychyłność. Szczególnie dziękuję panu ministrowi Buciorowi i pani minister Szumilas. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Wobec tego otwieram dyskusję.

Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Zacznę tym razem rzeczowo, od zgłoszenia poprawki, która jest następstwem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia, w momencie, gdy cały proces legislacyjny przeszedł przez Sejm i Senat, a przede wszystkim nie może tego skonsuować rząd ... Poprawka sprowadza się do dwóch punktów. Proponuję, aby w tej ustawie uwzględnić jako podmioty nauczycieli z przedszkoli niepublicznych. Inne traktowanie nauczycieli z przedszkoli publicznych i niepublicznych narusza zasady równości, czyli art. 2 konstytucji.

Druga poprawka jest konsekwencją pierwszej. Mianowicie proponuje się, aby w ustawie o Karcie Nauczyciela ująć również to rozszerzenie podmiotowe. Oczywiście jest to rozszerzenie podmiotowe tej ustawy, ale myślę, że mieści się w toku tych prac legislacyjnych. To jest poprawka, którą składam na ręce pana przewodniczącego.

Jeśli zaś chodzi o inne zagadnienia, to oczywiście kompromisy polityczne nie znają granic. Są zawierane, jak zauważyłem, przez czasem nieoczekiwane strony, podmioty i z tego powodu trudna jest dyskusja merytoryczna na temat tej ustawy, choć bliskie mi są opinie zarówno Biura Legislacyjnego Senatu, jak i Sejmu, że trudno byłoby merytorycznie obronić ten kompromis społeczny, gdyż rzeczywiście narusza on nasze dotychczasowe senackie wyobrażenia o kierunku, o głównych wektorach reformowania systemu ubezpieczeń. Zagrożeniem jest oczywiście to, że coraz bardziej uciekamy w budżet. Te świadczenia mają być wypłacane z budżetu, a przecież już od

zarania III Rzeczypospolitej dążyliśmy do tego, żeby system ubezpieczeń był jednak autonomiczny, żeby był jedynie wspierany przez budżet. Tutaj jest to kolejna zmiana na rzecz ucieczki w budżet.

Druga sprawa. Najbardziej dla mnie drastyczne, z solidarnościowego punktu widzenia nie do przyjęcia, jest to, że jednym grupom tłumaczymy – Panie Przewodniczący, to adresuję do pana – iż są ludzie wypaleni pracą. To jest prawda, ale może nie tak pełna, jak pan przedstawia. Znam bowiem też inne grupy wypalone pracą, które, choćby chciały, choćby im stawiano góry złota, tej pracy nie mogą podjąć. Czy to są górnicy, czy to dźwigowcy, czy to kierowcy. Zagroziliby bowiem nie tylko swojemu bytowi materialnemu, socjalnemu – zagroziliby bezpieczeństwu państwa. Powiem szczerze, że w tym momencie ja nie mogę się identyfikować z glosą pana przewodniczącego, ponieważ jest to porzucenie zasady solidarności, która jest podstawą ideową naszego państwa. Ale, jak powiadam, kompromisy polityczne są bezbrzeżne.

Chciałbym skierować do pana ministra takie rzeczowe pytanie. Jak z punktu widzenia statusu pracownika, relacji pracodawca – pracownik będzie traktowane świadczenie kompensacyjne? Czy pracodawca będzie mógł zwolnić pracownika – zwolnić może – przyjmując jako podstawę, powiedzmy, właśnie to wypalenie zawodowe i skierować go do pobierania świadczenia kompensacyjnego? Jak wiadomo, obecnie nawet na emeryturę nie można wysłać wprost, ale trzeba stworzyć podstawę. Czy jednak w tym przypadku jest to ruch jednostronny, czyli ma rację prawną bytu, gdy występuje pracownik, gdy występuje nauczyciel, czy też z tego swoistego okienka może skorzystać pracodawca i powiedzieć: zwalniam cię, drogi nauczycielu, bo jesteś wypalony, zwalniam cię, a skutkiem będzie świadczenie kompensacyjne? Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Panie Ministrze, czy zechce pan się odnieść?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Marek Bucior:**

Na szczęście jestem w tej szczęśliwej sytuacji, że jest obecna pani minister Szumilas, a to wszystko dotyczy nauczycieli. W związku z tym oddam głos pani minister. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Czy zechce pan, Panie Senatorze, powtórzyć pytanie? Bowiem pani minister omawiała akurat, zdaje się, inną kwestię.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Krystyna Szumilas: Dyskutowaliśmy na temat poprawki wprowadzonej przez pana...)

Właśnie.

Czy mógłby pan powtórzyć?

(Senator Jan Rulewski: Powtórzyć?)

Tak.

Senator Jan Rulewski:

Czy świadczenie kompensacyjne może być tytułem do zwolnienia pracownika, nie jedynym, wraz z uzasadnieniem, a tym uzasadnieniem, jak rozumiemy, jest wypalenie zawodowe? Czy to jest tylko przywilej, uprawnienie pracownika, którego nie może nadużywać pracodawca?

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Bardzo proszę, Pani Minister.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Krystyna Szumilas:**

Sposób rozwiązania umowy o pracę jest określony w Karcie Nauczyciela. Tam jest powiedziane, że ze względu na zmiany organizacyjne Karta Nauczyciela w szczególności sposób chroni nauczycieli i są dokładnie określone warunki, w jakich dyrektor może rozwiązać umowę o pracę z nauczycielem. Oczywiście nabycia praw do świadczenia nauczycielskiego, świadczenia kompensacyjnego, nie ma w tym katalogu i nie jest ono podstawą do tego, żeby rozwiązać z nauczycielem umowę o pracę. To jest przywilej nauczyciela. Nauczyciel może sam wystąpić do dyrektora o rozwiązanie stosunku pracy i przejście na nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.
Kontynuujemy dyskusję.
(*Rozmowy na sali*)

Panie Senatorze, tracimy w tym momencie kworum, a będziemy omawiać pana poprawki. Tak że bardzo proszę, żeby pan pozostał jednak na sali.

Proszę państwa, nie ma zgłoszeń do wzięcia udziału w dyskusji. Może powstrzymam się od oceny tego rozwiązania, które rzeczywiście jest wyjątkowe w systemie emerytalnym. Podzielam tutaj troszeczkę zdanie pana senatora Rulewskiego, mimo że włożył on w moje usta inne słowa, przypisał mi inną intencję, a także zdanie naszego legislatora.

Chcę zapytać przedstawicieli Ministerstwo Finansów czy też Ministerstwa Edukacji Narodowej, jakie skutki finansowe dla budżetu po tych zmianach sejmowych wywoła wprowadzenie ustawy

**Dyrektor Departamentu Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Finansów
Ewa Kosowska:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Ustawa uchwalona przez Sejm w dniu 24 kwietnia spowoduje bardzo znaczące skutki finansowe. Mówię tylko o trzech elementach, a więc o wydłużeniu okresów, w których będą przyznawane świadczenia dodatkowe, o cztery lata, z 2028 do 2032 r., o

podniesieniu wysokości świadczenia z 80% do 100% i o wydłużeniu okresów przyznawania świadczeń kompensacyjnych kobietom w wieku pięćdziesięciu pięciu lat aż do roku 2024. W przedłożeniu poselskim był to rok 2012, a więc o dodatkowe dwa lata... Przepraszam, dodatkowe dwanaście lat. Tak więc, mówiąc tylko o tych trzech elementach i biorąc pod uwagę warunki roku 2009, mówimy o łącznym skutku, o kwocie w wysokości 19 miliardów zł. W przedłożeniu poselskim w pierwotnym kształcie – o ile dobrze pamiętam, pan minister może mnie poprawi – mówiliśmy o kwocie około 5 miliardów zł.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior: Z rekompensatami sześć.)

Sześć. A tu mówimy tylko o skutkach w warunkach roku 2009 – 19 miliardów zł. Jeżeli przyjmujemy waloryzację tylko na minimalnym poziomie, to w latach 2009–2032 mówimy o kwocie prawie 29 miliardów zł. Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Czyli, jeśli dobrze zrozumiałem, łączne skutki finansowe na rok 2009 po zmianach...)

Lata 2009–2032. Podaję łączny skutek dla tych wszystkich lat.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Łączny, tak? To będzie dwadzieścia...)

29 miliardów zł, Panie Przewodniczący, zakładając waloryzację na niewielkim poziomie ponad 102%. Jeżeli przyjmujemy wysokość świadczenia na jednakowym poziomie, to w warunkach roku 2009 w latach 2009–2032 mówimy o skutkach finansowych w wysokości prawie 19 miliardów zł.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rozumiem, że skoro jest pozytywne stanowisko rządu, to te pieniądze są w budżecie albo będą przewidziane, tak?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior:

Spójrzmy na stanowisko rządu tak, żebyśmy byli ściśli. Stanowisko rządu było przygotowane do projektu pierwotnego. Ono zostało przekazane do Sejmu 19 lutego 2009 r. Rząd w swoim stanowisku zwracał uwagę na kilka elementów. Przede wszystkim na to, że to rozwiązanie ma charakter przejściowy i wygasający, że jest to świadczenie zaopatrzeniowe spoza systemu społecznego ubezpieczenia emerytalnego, że złagodzi społeczne skutki zmian zachodzących w systemie edukacji i że projekt ustawy nie rodzi dodatkowych skutków finansowych. Wypłata świadczeń kompensacyjnych jest bowiem zrównoważona tym, że w tym samym czasie, gdy ktoś, kto weźmie świadczenie kompensacyjne, nie będzie mu przysługiwała rekompensata wynikająca z ustawy o emeryturach pomostowych. Mając na uwadze powyższą argumentację, tu już przytaczam, Rada Ministrów popiera co do zasady inicjatywę legislacyjną przedstawioną w poselskim projekcie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Takie było, tak w skrócie, stanowisko. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Czyli zasada ta, o ile rozumiem, jest utrzymana, prawda? Tylko rozciągnięta na inny czas. Czy dobrze to odczytuję?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Marek Bucior:

Czy dobrze odczytujemy zasadę? Na pewno jest przejściowy i wygasający...

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Zasada jest taka, że ci, którzy przejdą na kompensacyjne świadczenie nie będą otrzymywali emerytur...)

Rekompensat.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Rekompensat, tak?)

Tak, tak.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: ...w związku z tym jest to dla budżetu neutralne rozwiązanie. Tak zrozumiałem.)

To znaczy, tu już każdy z resortów ma pewnie różne szacunki. Tak to widzimy na pierwszy rzut oka. Pani dyrektor właśnie przedstawiła szacunki ministra finansów. Zasada jest taka, że taka osoba na pewno nie dostanie rekompensaty, jeżeli otrzyma świadczenie kompensacyjne. Jest też prawdą, że stanowisko rządu było przygotowane do trochę innego projektu. Jest też prawdą, że dalej ma to charakter wygasający, ograniczony w czasie i...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Te zasady są.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Czy któryś z senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

Prosiłbym w takim razie, abyśmy przystąpili do omówienia poprawek zgłoszonych przez pana senatora Rulewskiego.

Bardzo proszę, czy pan mecenas ma uwagi...

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Jakub Zabielski:

Chcę tylko powiedzieć, że pan senator słusznie zauważył, iż pierwsza poprawka jak najbardziej mieści się w zakresie dopuszczalnej poprawki Senatu. Jeżeli chodzi o drugą, to tutaj mogą być wątpliwości. Jeżeli jednak zastosujemy interpretację z zakresu poprawki Senatu bardzo łagodnie, to znaczy przyjmujemy, że dodanie w art. 91b ust. 2 pkt 4 odesłania do art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela jest przyznaniem praw analogicznych, jak przyznawane, nauczycielom przedszkoli niepublicznych w trybie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych i że Senat widzi to jako pewną konsekwencję i równe podejście do różnych w ramach tej samej grupy podmiotów – nauczycieli przedszkoli niepublicznych – to być może ta poprawka dałaby się obronić. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Na szczęście wrócił pan senator Rulewski, proszę bowiem o opinię resortów w sprawie poprawek pana senatora Rulewskiego. Pierwsza dotyczy art. 2 pkt 1a. Zmierzona ona do tego, ażeby nauczycielskimi świadczeniami kompensacyjnymi objąć także nauczycieli przedszkoli niepublicznych.

Bardzo proszę.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Krystyna Szumilas:

Chcę powiedzieć, że 23 kwietnia Trybunał Konstytucyjny rozpatrywał sprawę innego traktowania nauczycieli niepublicznych przedszkoli w przepisach dotyczących świadczeń emerytalnych. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia jest taki, że ta grupa nauczycieli powinna być w taki sam sposób traktowana jak pozostali nauczyciele. Stąd gdybyśmy nie wprowadzili w tej chwili tych poprawek w tej ustawie, musielibyśmy przystąpić do nowelizacji ustawy o nauczycielskich świadczeniach emerytalnych i ustawy – Karta Nauczyciela, realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Z tego względu popieramy tę poprawkę.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.
A drugą?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Krystyna Szumilas:

Popieramy i jedną i drugą.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: One bowiem w sumie są ze sobą, jak rozumiem, związane.)

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli... Jednocześnie sprawdziliśmy też, jakiej grupy nauczycieli dotyczyłaby ta poprawka.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Bardzo proszę.)

W przypadku Karty Nauczyciela jest to grupa dwóch tysięcy trzystu dwudziestu ośmiu nauczycieli. W tej chwili z art. 91b ust. 2 Karty Nauczyciela korzysta dwieście siedemdziesiąt tysięcy dwustu trzydziestu jeden nauczycieli. Tak że już widzimy, że to jest stosunkowo mała grupa nauczycieli – dwa tysiące trzysta dwadzieścia osiem osób. Wydaje się, że właśnie w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego warto tę poprawkę wprowadzić.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.
To będzie wywoływało skutki finansowe. Poproszę o opinię Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Finansów
Ewa Kosowska:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Mam tutaj tak szybciotko policzone dane... Pani minister udostępniła nam informację, o jakiej liczbie osób mówimy. Z obliczeń okazało się, że daje to skutek w wysokości około 45 milionów zł...

(Głos z sali: Rocznie.)
Rocznie. Dziękuję.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Krystyna Szumilas: Pod warunkiem, że ci nauczyciele skorzystają z tego...*)

(*Głos z sali: Wszyscy.*)

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Krystyna Szumilas: Tak, że wszyscy skorzystają.*)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękujemy bardzo.

Czy są jeszcze jakieś głosy w dyskusji? Jeśli nie ma, to proponuję, żebyśmy przystąpili najpierw do głosowania nad poprawkami zgłoszonymi przez pana senatora Rulewskiego. Czyli poprawka dotycząca art. 2 pkt 1a.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Jednogłośnie. Wobec tego już nie pytam, kto był przeciw, kto się wstrzymał od głosu.

Teraz poprawka dotycząca art. 19 pkt 6, który zmienia brzmienie art. 91b ust. 2 pkt 4.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Stwierdzam, że zarówno pierwsza, jak i druga poprawka zostały przyjęte jednogłośnie.

Teraz przystąpimy do głosowania nad poprawkami zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne. Poprawka pierwsza, z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka druga z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka trzecia, również z pozytywną opinią rządu. Proszę.

Kto jest za? (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka czwarta, zaakceptowana przez rząd.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka piąta z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (2)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Jeden senator wstrzymał się od głosu. Poprawka została przyjęta.

Poprawka szósta... Chcę jeszcze powiedzieć, że przejąłem te poprawki. Zabrało tej formuły. Przejąłem te poprawki.

Poprawka siódma z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Szóstej poprawki nie przejąłem.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Chyba, że któryś z senatorów zgłasza...

Nad siódmą głosowaliśmy. Powtórzę głosowanie.

Kto jest za przyjęciem poprawki siódmej? Proszę o podniesienie ręki. (2)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Jeden senator wstrzymał się od głosu.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma ze zmianą słowa „lub” na słowo „oraz”, z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka dziewiąta... Oczywiście w poprawce ósmej jest również zmiana szyku słów.

(Głos z sali: Tak, tak.)

W ppkcie h.

Poprawka dziewiąta, z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Ostatnia poprawka, dziesiąta, dotyczy art. 26. Jest to poprawka z pozytywną opinią rządu.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Wszyscy za. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Głosujemy nad całością ustawy.

Kto jest za przyjęciem ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, z poprawkami przyjętymi wcześniej? Proszę o podniesienie ręki. (2)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Stwierdzam, że – jeden senator wstrzymał się od głosu – ustawa została przez komisję przyjęta. Pozostaje nam ustalić, kto z senatorów przedstawiałby ją Wysokiej Izbie. Pan senator Rulewski...

(Senator Jan Rulewski: Moge.)

Bardzo proszę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy ktoś jest przeciwny? Nie ma sprzeciwu. Pan senator Rulewski będzie przedstawiał ustawę na posiedzeniu plenarnym. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia następnej ustawy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tutaj nie ma, Panie Senatorze. Bardzo więc proszę o pozostanie.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przerywamy wtedy posiedzenie komisji.

Dziękujemy pani minister, dziękujemy państwu ministrom.

Przystępujemy do rozpatrzenia ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Poproszę przedstawiciela rządu, którym jest pan minister Sosnowski, o przedstawienie głównych treści tej ustawy.

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zbigniew Sosnowski:**

Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie!

Przedstawiamy państwu rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zawarty w druku se-nackim nr 544.

Tak naprawdę projekt ten jest w istotnej części realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 kwietnia 2008 r. Zmiana brzmienia art. 41 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, zawarta w art. 1 pkt 1 projektu ustawy, została przygotowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w celu realizacji wyroku Trybunału, który oceniając przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, orzekł o niezgodności art. 41 ust. 1 i ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym z wyrażoną w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą sprawiedliwości społecznej oraz wyrażoną w art. 32 ust. 1 konstytucji zasadą równości wobec prawa. Chodziło o zróżnicowanie sytuacji prawnej policyjnych emerytów i rencistów inwalidzkich, którym ograniczone są świadczenia w przypadku uzyskiwania dodatkowych przychodów. Zróżnicowanie dotyczyło dwóch grup emerytów – tych zarabiających w przedziale między 70% a 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez prezesa GUS, oraz tych otrzymujących wynagrodzenie w wysokości powyżej 130% przeciętnej płacy. Obecnie kwoty graniczne wynoszą odpowiednio 2 tysiące 167 zł 60 gr, i jest to kwota graniczna przy 70% dodatkowych dochodów, oraz 4 tysiące 25 zł 60 gr – kwota graniczna przy 130% dodatkowych dochodów. Świadczenie emeryta, rencisty policyjnego, osiągające przychody dodatkowe w przedziale 70%–130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ograniczane jest o kwotę przekroczenia niższej kwoty granicznej, ale nie więcej niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia. Zasady te są określone w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych, do których to odsyła art. 41 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Kwota maksymalnego zmniejszenia w przypadku emerytury wynosi obecnie 467 zł 9 gr, świadczenie emeryta, rencisty policyjnego zarabiającego powyżej 130%, zgodnie z art. 41 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, nie może być ograniczone o więcej niż 25% otrzymywanego świadczenia. Przy otrzymywaniu stosunkowo niskiego świadczenia i uzyskiwaniu dochodów w przedziale 70%–130% rzeczywista kwota zmniejszenia 467 zł 9 gr mogła przekroczyć 25% otrzymywanego świadczenia. Ta właśnie sytuacja została uznana za niekonstytucyjną przez Trybunał.

Przedstawiony komisji projekt rządowy usuwa nieprawidłowość wskazaną w wyroku Trybunału. Emerytom i rencistom policyjnym zarabiającym w przedziale 70%–130% świadczenia te będą zmniejszane na zasadach art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest o kwotę przekroczenia niższej kwoty granicznej, nie więcej niż maksymalne zmniejszenie – aktualnie o 467 zł 9 gr – ale z zastrzeżeniem, i to jest najbardziej istotne, iż zmniejszenie nie może wynieść więcej niż 25% wysokości emerytury lub renty. Zmiana ta jest korzystna dla grupy emerytów i rencistów otrzymujących stosunkowo niskie świadczenia i jednocześnie zarabiających nie więcej niż 4 tysiące 25 zł 9 gr. I to jest istota pierwszej poprawki.

Druga poprawka, bardzo krótka, zawarta w art. 1 pkt 2 projektu ustawy, ma charakter dostosowawczy i zakłada poszerzenie katalogu sposobów dokonywania miesięcznej wypłaty policyjnych świadczeń emerytalno-rentowych poprzez dodanie możliwości przekazywania świadczenia na konto w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Zmiana ta jest analogiczna do rozwiązań zawartych w ustawie o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych.

W ten sposób omówiłem obydwie zmiany. One nie budzą kontrowersji. Są korzystne dla emerytów pod względem finansowym. W zmianie drugiej poszerza się katalog banków, do których można przysyłać pieniądze emerytów. Tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sosnowski: Jesteśmy do państwa dyspozycji.)

Mamy przed sobą opinię Biura Legislacyjnego, które nie wniosło zastrzeżeń do projektu tej ustawy.

Rozpoczynamy dyskusję. Czy ktoś z senatorów chciałby zabrać głos? Nie ma chętnych. Sprawa jest więc chyba jasna.

Przystępujemy zatem do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej ustawy? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Kto był przeciwny? (0)

Stwierdzam, że ustawa została przyjęta.

Pozostaje nam ustalić, kto chciałby prezentować ustawę. Pan przewodniczący Kazimierz Jaworski zgłosił wolę przedstawienia projektu tej ustawy. Czy ktoś jest przeciwny? Nikt nie jest przeciwny. Wobec tego pan senator Jaworski będzie prezentował tę ustawę.

(Senator Kazimierz Jaworski: Dziękuję serdecznie, Panie Przewodniczący.)

Następna ustawa, którą mamy dzisiaj do rozpatrzenia, to jest ustawa o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Ponownie proszę przedstawiciela resortu.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zbigniew Sosnowski:**

Panie Przewodniczący, akurat ta ustawa dotyczy Ministerstwa Obrony Narodowej.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dobrze.

Proszę resort obrony narodowej o przedstawienie głównej treści tej ustawy.

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji Jacek Krawczyk:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jestem upoważniony przez premiera do reprezentowania rządu w przypadku tego projektu, jako że, zgodnie z upoważnieniem, jakie prezes Rządowego Centrum Le-

gislacji otrzymał w kwietniu zeszłego roku od premiera, Rządowe Centrum Legislacji dokonuje analizy orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i tam, gdzie następują opóźnienia albo takie sytuacje, jak na przykład ta, z którą mamy do czynienia w przypadku tego projektu, to Rządowe Centrum Legislacji przygotowuje projekty nowelizacji ustaw tak, aby wykonywały one orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Tutaj, Szanowne Panie i Panowie Senatorowie, mamy do czynienia z taką sytuacją, jako że Trybunał Konstytucyjny w swoim orzeczeniu z 15 kwietnia 2008 r., o którym mowa była przed chwilą, zauważył w uzasadnieniu, że podobna sytuacja prawna, z jaką mamy do czynienia w przypadku Policji i tych wszystkich innych służb, o których przed chwilą mówiliśmy, dotyczy także żołnierzy zawodowych. W związku z tym Rządowe Centrum Legislacji przygotowało projekt nowelizacji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, dotyczący dokładnie tego samego problemu, pierwszego problemu, jako że druga poprawka nie była potrzebna, ponieważ w art. 43 obecnie obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin są już przewidziane możliwości różnego trybu przekazywania tychże świadczeń do rąk żołnierzy zawodowych będących na emeryturze. W związku z tym ta nowelizacja dotyczy tylko art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, dokładnie w takim samym zakresie, w jakim dotyczyło to pozostałych służb mundurowych, czyli zlikwidowania tego problemu, że żołnierz, który podjął zatrudnienie, pobierając jednocześnie świadczenie emerytalne, jeśli zarabiał w przedziale 70%–130%, mógł mieć wyższe potrącenia niż żołnierz, który zarabiał powyżej 130% ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny wynagrodzenia. Powodowało to dokładnie takie same problemy, jak w przypadku pozostałych służb. W związku z tym, żeby wyeliminować potencjalną, ale realną możliwość zaskarżenia także tego przepisu bezpośrednio do Trybunału Konstytucyjnego, rząd, jakby uprzedzająco, przygotował projekt nowelizacji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, aby wyjść naprzeciw linii orzeczniczej Trybunału, a jednocześnie zlikwidować zaistniałą różnicę, która mogłaby zaistnieć, jeśli Wysoka Izba przyjmie nowelizację ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji i pozostałych służb mundurowych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

To jest właściwie konsekwencja tego samego wyroku. Niemalże identycznie brzmiący zapis nie wywołał wątpliwości Biura Legislacyjnego. Czy są zgłoszenia do dyskusji? Jeśli nie, to przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej ustawy? Proszę o podniesienie ręki. (6)

Ustawa została przyjęta.

Kto chciałby być referującym tę ustawę na posiedzeniu? Myślę, że również pan senator Jaworski, bo to jest ten sam problem.

Dziękuję bardzo panu wiceprezesowi i przedstawicielowi Ministerstwa Obrony Narodowej.

(Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 31)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851